

liet zij het maar al te zeer ontbreken.

In de grond was er niet zoveel reden voor Pasché om voor zijn landtransport veel reclame te maken. Het aanbod van lading was in 1814 en volgende jaren overvloedig, de scheepsruimte daarentegen beperkt. Degenen, die voor de keuze gesteld werden genoeg te nemen met lange wachttijden en zeer vertraagde aflevering van hun zendingen, of deze toe te vertrouwen aan het vervoer over land, door de waagmeester van de Keulse beurtvaart zelf, behoeften niet van tevoren daarvan op de hoogte gesteld te worden; zij kwamen immers vanzelf.

Het volkskrantje, de Zamenspraken tusschen Klaartje en Trijntje, geeft een treffend beeld van de enorme hausse na de bevrijding, die voortduurde tot 1818, in welke periode er vele handen te kort waren om al het werk aan te kunnen. Klaartje vertelt ⁶²⁾, dat het logisch is, dat het zo niet kon blijven, maar ze zegt: 'Gaat na de Keulse Beurtschepen an de Leuehaven en ziet dagelijks de kaaye vol goederen leggen, de Keulsche Beurtschippers met die lange Schuiten af en aankomen, o, ondankbare!'

De beurt naar Keulen moest dan ook worden uitgebreid. Commissarissen van de Rhijnvaart stelden verhoging van het aantal schippers van tien tot veertien voor en droegen daartoe op 21 december 1814 Hendrik Kock Jr., Cornelis van Maanen, P. C. Pasché en Ferdinand Kock voor. Tegen eerstgenoemde hadden zij eerder in dit jaar grote bezwaren geuit, omdat hij getracht had de geregelde beurt op Keulen in de war te helpen met hulp van de klerk van een factor en ook, omdat zij hem liever in Dordrecht zagen, waar zijn familie al jarenlang in de vaart op Keulen werkzaam geweest was.

Op 28 november 1814 hadden zij een nieuw concept-reglement op de Rijnvaart vastgesteld; de Kamer van Koophandel gaf op 2 december hierop een gunstig advies aan Burgemeesters. Op hun beurt keurden zij dit goed op 7 januari 1815 en tenslotte gaven, niet zonder enige moeite, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op 30 januari d.a.v. hun sanctie.

Activiteiten van Waterstaat.

Al vernemen wij uit de archieven van deze instantie niets meer over Pasché, de ambtenaren zetten hun taak op het gebied van bepalingen voor het wegvervoer onverdroten voort.